

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان پژوهش

چگونه می توانیم علاقه ی اعضا نوجوان پسر مرکز را به فعالیت نمایش و نقد فیلم بهبود بخشیم؟

فهرست

۵	چکیده.....
۶	مقدمه.....
۷	معرفی کلی کانون پرورش فکری.....
۹	پیشینه ی تحقیق.....
۱۳	فعالیت نمایش و نقد و اقدامات کانون.....
۱۴	واژگان کلیدی.....
۱۷	توصیف وضعیت موجود.....
۱۹	اهداف کلی و فرعی.....
۲۰	پرسش های مطرح شده.....
۲۰	ابزار گردآوری اطلاعات و جامعه آماری.....
۲۱	گردآوری شواهد ۱.....
۲۳	نمودار.....
۲۸	تجزیه و تحلیل شواهد ۱.....
۲۹	راهکارهای جدید.....
۳۳	گردآوری شواهد ۲.....
۳۵	شاخص های کمی.....
۳۶	بررسی پرسشنامه ها.....
۳۸	نمودار کمی تحلیل پرسشنامه والدین.....
۴۰	تجزیه و تحلیل شواهد ۲.....

۴۱	.....	ارائه پیشنهادات و محدودیت ها
۴۳	.....	تقدیر و تشکر
۴۴	.....	پیوست
۵۳	.....	منابع

چکیده:

عنوان اقدام پژوهی ما چگونه می توان اعضا نوجوان پسر مرکز را به فعالیت نمایش و نقد فیلم بهبود بخشیم. این اقدام پژوهی با هدف دستیابی به راهکارهای خلاقانه جهت علاقمند سازی و ترغیب نوجوانان پسر به فعالیت نمایش و نقد فیلم و حضور مستمر در این فعالیت و نیز آگاهی خانواده ها بر ضرورت اجرای این برنامه نوشته شد. همچنین اهداف کلی و جزئی که نگارندگان مد نظر داشتند از جمله: پرورش روحیه نقادی و پرسشگری، تقویت تفکر سازنده، تامل در فعالیت ها، تقویت حس زیبا شناسی و آموزه های اخلاقی و اجتماعی و نیز فعالیت های گروهی و تفکر اجتماعی. مشاهدات محققان به عنوان مسئول و مربی فرهنگی مرکز نشان داد که کلیه اعضا و به ویژه نوجوانان پسر از فعالیت نمایش و نقد فیلم گریزان هستند. در این راستا مصاحبه با والدین، همکاران، اولیاء مدرسه و بررسی نرم افزار کتابداری صحت این ادعا را تایید نمود. لذا وجود این مساله در مرکز، ما را بر آن داشت که در جهت بهبود وضعیت موجود و رفع مشکل اقداماتی را انجام دهیم. جامعه آماری تعداد هفت نفر از اعضا نوجوان پسر مرکز بود. ابزارهای محققین برای گردآوری اطلاعات در این اقدام پژوهی مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، و نرم افزار کتابداری بود. دلایل عدم استقبال خانواده ها، همکاران، اعضا به این فعالیت در شواهد یک از طریق پرسشنامه، مشاهده و گفتگو بررسی شد. در ادامه سعی کردیم با راهکارهای خلاقانه و جذاب توجه و تمرکز اعضا را نسبت به این فعالیت بالا ببریم و نیز نگرش خانواده ها را تغییر دهیم. از جمله ی این اقدامات برگزاری مسابقات، دعوت از فیلمسازان، کنفرانس و... بود که پس از انجام آنها مشاهده نمودیم این فعالیت تا حدود زیادی بهبود یافته است و حضور و پی گیری اعضا و رضایت خانواده ها و انعکاس نظرات آنها این موضوع را تایید می کرد

مقدمه

امروزه رسانه‌ها به عنوان یکی از ابزارهای اصلی انتقال و گسترش ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی، در رفتار کودکان و نوجوانان نقش مهمی ایفا می‌نمایند.

رسانه‌های جمعی به عنوان یکی از عوامل جامعه‌پذیری، در کنار خانواده، محیط آموزشی و دوستان، نقش مهمی در رشد و تربیت جنبه‌های گوناگون زندگی آنها دارد. همچنین رسانه‌ها از نخستین سال‌های کودکی با او همراه هستند. تحقیقات نشان داده است تاثیر فیلم بر کودکان رده سنی ۴ تا ۱۵ سال می‌تواند هم سلامت جسم و هم روان آنها را تحت الشعاع قرار دهد. کودکان و نوجوانان امروز در دنیایی زندگی می‌کنند که بسیاری از تجربیات را به واسطه‌ی تکنولوژی دارند. و به شکل مستقیم و غیر مستقیم تحت تاثیر انواع رسانه می‌باشند. همه‌ی این رسانه‌ها به نوعی چیزی که مردم باید بخورند و بیوشند و ارزش‌هایی که باید داشته باشند را به شکلی نشان می‌دهند. و یا به او القاء می‌نمایند. البته گاهی هدف اصلی آنها معرفی محصولات یا صرفاً سرگرمی می‌باشد. پس در می‌یابیم آموزش و یادگیری در این دوران بسیار مهم است و چون کانون پرورش فکری با مخاطبان کودک و نوجوانان روبه‌رو است پس وظیفه آموزش آنان را بر عهده دارد. آن هم آموزشی به شیوه‌ی غیر مستقیم و خلاقانه که منجر به جذب و ترغیب اعضا گردد. ما مربیان همیشه رسانه‌های اجتماعی و به ویژه تلویزیون را برای یادگیری و تعامل با کودکان در نظر می‌گیریم و همانگونه که ذکر شد بدون شک این رسانه‌ها بر مخاطبان تاثیر می‌گذارند اما هم تاثیر مثبت و هم منفی. در مراکز کانون بیش از ۴۴ فعالیت مختلف فرهنگی، ادبی، هنری، اسلامی، علمی برگزار می‌گردد و همه‌ی این فعالیت‌ها به نوعی کتاب محور می‌باشند و در راستای توسعه و ترویج فرهنگ مطالعه و پرورش خلاقیت در بین کودکان و نوجوانان مورد استفاده قرار می‌گیرند. و فعالیت نمایش فیلم هم یکی از فعالیت‌های مهم محسوب می‌گردد که می‌تواند نقش موثری در تقویت آموزه‌های اخلاقی، تقویت عواطف، پرورش حس دینی، الگوپذیری، آشنایی با وقایع تاریخی و... داشته باشد. قابل ذکر است که کانون در زمینه

تولید فیلم، انیمیشن و تاتر برای مخاطبان اقدامات بسیار ارزشمندی انجام داده است و تاریخچه ی قابل قبولی در این زمینه دارد.

معرفی کلی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

کانون سازمان فرهنگی هنری است که آثار و محصولات فرهنگی را برای کودکان و نوجوانان به جهت پر کردن اوقات فراغت و نیز خلا فرهنگی برای این گروه سنی، تولید می نماید. و در سال ۱۳۴۴ شروع به کار نمود.

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان دارای گسترده ترین شبکه کتابخانه های کودکان و نوجوانان و نیز از برجسته ترین تولیدکنندگان و ناشران کتاب های کودکان و نوجوانان در ایران به شمار می رود. همچنین تهیه کننده فیلم ها و سایر ابزار فرهنگی برای کودکان و نوجوانان است که پس از انقلاب ۱۳۵۷ ایران، به عنوان شرکت دولتی و وابسته به وزارت آموزش و پرورش ایران به فعالیت خود ادامه داد.

کانون، امروزه مراکز فرهنگی ثابت، سیار شهری، سیار روستائی و پستی زیادی در سراسر ایران دارد و با ارایه فعالیتهای فرهنگی، هنری با مخاطبان کودک و نوجوان خود ارتباطی چهره به چهره و نزدیک برقرار می کند. انتشار عناوین کتاب با شمارگانی بالا در سال، تولید هزاران دقیقه فیلم های کوتاه، بلند، زنده، مستند و پویانمایی، تولید ده ها عنوان نوار موسیقی، نمایش عروسکی، سرگرمی های سازنده، اسباب بازی و نرم افزارهای آموزشی رایانه ای از آن جمله به شمار می روند. کانون زبان ایران نیز پس از انقلاب به عنوان یکی از زیر مجموعه های کانون مشغول به فعالیت است که با داشتن شعبه های زیادی در سراسر کشور کار آموزش زبان های فارسی، انگلیسی، آلمانی، فرانسوی، اسپانیایی و عربی را بر عهده دارد.

که آگاهی‌های بسیاری را به مخاطبان منتقل می‌کنند. که زندگی روزمره آنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و بدیهی است که کودکان و نوجوانان نیز از این تاثیرپذیری، مستثنی نیستند. همچنین شواهد پژوهشی متعدد وجود دارد که نشان می‌دهد رسانه‌های گروهی به‌ویژه تلویزیون، فیلم‌های سینمایی و مطبوعات می‌توانند بر دانش و اعتقادات ملی مخاطبان گروه‌های سنی مختلف تاثیر بگذارند.

نظرما مربیان بر این است که رسانه و درکل نمایش فیلم می‌تواند در روند تربیت کودک و نوجوان تاثیر به‌سزایی داشته باشد. که بر سایر اهداف زندگی ایشان نیز موثر واقع گردد پس ما و والدین باید در انتخاب و گزینش فیلم‌های مناسب دقت بیشتری خرج دهیم و نوع اثرات آنها را مد نظر داشته باشیم.

پیشینه تحقیق

در زمینه تاثیر رسانه بر یادگیری و شکل پذیری رفتار و احساسات در مخاطبان بخصوص کودک و نوجوان، پژوهشها و مقالات بسیار زیادی نوشته شده است. هر کدام از این مقالات و پژوهش ها به خوبی اثبات می کنند که انواع مختلف رسانه ها می توانند

تاثیر بسزایی در شکل دهی رفتار و عقاید مخاطب خود داشته باشند. اکثر تحقیقات انجام شده در این حوزه، نیز فیلمهای مشهور هالیوودی مانند (هری پاتر، باب اسفنجی، بن تن و ...) را مورد مطالعه و نقد و بررسی قرار داده اند. و به وضوح نشان می دهند که مخاطب امروزی به خوبی جذب فیلمهای پر هیجان و پر حاشیه هالیوودی می شود. ولیکن پژوهشی که راهکاری در زمینه جذب مخاطب به خصوص نوجوان پسر به فیلمهای رئال و پند آموز (محتوای اکثر تولیدات کانون پرورش فکری) بپردازد، برای ما یافت نشد. در نتیجه در این اقدام پژوهی برای رسیدن به نتیجه مطلوب و رفع مشکل، به فعالیتهای خلاق و ابتکاری متوسل شدیم.

تاثیر نمایش فیلم بر تربیت و الگو پذیری کودک و نوجوان :

به نظر نگارندگان ابتدا باید به این موضوع پرداخت که کودک و نوجوان در طی مراحل رشد باید از جنبه های مختلفی (جسمی و روحی) تربیت و پرورش شوند و در زمینه های گوناگون باید مراحل رشد و نیاز کودک و نوجوان را بشناسیم و مطابق با آن نیاز آنها را پرورش دهیم. اکنون هدف ما با توجه به ثابت شدن تاثیر رسانه ای به نام تلویزیون بر تربیت کودک و نوجوان این است که چگونه مریبان اعضا و خانواده ها را بدین امر آگاه و ترغیب نمایند. در ذیل برخی از این تاثیرات را یادآور می شویم.

تأثیر تلویزیون بر روابط اجتماعی کودک و نوجوان :

اجتماعی شدن یک وضعیت دو جانبه است ارتباطی بین فرد، خانواده و جامعه می باشد و مهارت های اجتماعی بخشی از جریان اجتماعی شدن فرد است. به دلیل پیچیدگی جریان اجتماعی شدن و عوامل گوناگون مؤثر بر آن آموختن مهارت ها اجتماعی به کودکان و نوجوانان از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و اولیاء امروز در این رابطه احساس کاستی های زیادی می نمایند پدران و مادران در زمینه ی آموزش های آکادمیک بیشترین ارتباط را با کودک یا نوجوان و مدرسه داشته و تا پایان تحصیلات از هیچ کوششی دریغ نمی کنند. ولی در رابطه با مهارت های اجتماعی و اجتماعی شدن کودک و نوجوان اندیشه خاصی یا سازمان خاصی رانداشته و نمی شناسند و کوشش های مقطعی و پراکنده و گاه نادرست آنها، زمینه ساز اثارناخوشایند در رشد عاطفی، اجتماعی، اخلاقی و در مجموع شخصیتی کودک و نوجوان می گردد.

وقتی کودک و نوجوان با خانواده یا همسالان خود روابط رضایت بخشی ندارد ، تمایل پیدا می کند که به تلویزیون رو کند و آنجا می تواند برای مدتی تنش خود را کاهش دهد.

کیفیت روابط کودک و نوجوان با خانواده و گروه همسالان خود تعیین کننده میزان استفاده آنها از تلویزیون می باشد ، در حالی که رفتار شان به دلیل ناکامی در روابط خانوادگی یا روابط با دوستان از پرخاشگری آکنده است ، احتمالاً در محتوای خشونت آمیز تلویزیون است و آن را به یاد می آورد. اگر روابط اجتماعی آنها رضایت بخش نباشد احتمال دارد بر اساس خیال پردازی های حاصل از تلویزیون به خیال پردازی رو کند.

تأثیر تلویزیون بر بزهکاری کودک و نوجوان:

برخی از کودکان و نوجوانان قوانین جهان خیال را با قوانین جهان واقعیت اشتباه می گیرند ، کودکان و نوجوانانی که هنگام تماشای تلویزیون پرخاشگری می کنند به احتمال زیاد اعمال پرخاشگرانه بر نامه های تلویزیونی را به یاد می آورند. بزهکاری رفتاری پیچیده است که معمولاً ناشی از موارد مختلفی می باشد و عمده ترین معمولاً وجود نوعی فقدان بزرگ در زندگی آنهاست که اغلب عبارت

است از: خانواده از هم پاشیده ، یا نوعی احساس مورد پذیرش واقع نشدن از طرف والدین یا گروه همسالان. تلویزیون حداکثر یک علت جانبی است.

داستانهای خشونت آمیز وحشتناک ، مسائلی چون مناقشه ، قدرت و همبستگی بشری را مطرح میسازند . خشونت و وحشت جزئی از اسطوره ، ادبیات و دیگر ابعاد فرهنگی محسوب میشوند. رسانه های گروهی ، وحشت و خشونت را ساده سازی و استاندارد کرده ، سپس آنها را به عنوان بخشی از آداب و سنن روز مره وارد زندگی بسیاری از خانواده ها می کنند. قرار گرفتن در معرض وحشت و خشونت از خردسالی آغاز و در طول زندگی ادامه می یابد. فرهنگ جدید از صحنه های خشونت و وحشت تولید شده توسط رسانه ها اشباع شده است . و این امری است که گریز ناپذیر به نظر میرسد.

مطالعات انجام شده در زمینه قرار داشتن در معرض خشونت رسانه ای نشان می دهد که در این زمینه مسائل دیگری نیز مثل رواج خشونت و وحشت در محتوای رسانه های مختلف ، موقعیت های اجتماعی - اقتصادی ، جنسیت و برخی از الگوهای گزینشی موثر هستند.

تأثیرات تلویزیون بر تربیت دینی کودک و نوجوان :

پرداختن به مسائل دینی و اعتقادی از طریق رسانه های جمعی امری است که در جوامع مختلف مرسوم بوده و تولید کنندگان این برنامه ها نیز، این مسئله را مورد توجه قرار می دهند و از این طریق، نسبت به تقویت و گسترش مبانی اعتقادی خود اقدام می کنند.

آموزش مسائل دینی و اعتقادی به کودکان مستلزم استفاده از شیوه های مفید و مناسبی است که باید با احتیاط و حساسیت بیشتری با آنها برخورد شود. نکته ای که در اینجا باید به آن اشاره کرد و مورد توجه روان شناسان نیز می باشد آن است که کودکان و نوجوانان، هنگام تماشای تلویزیون، خود را در قالب شخصیت های تلویزیونی قرار می دهند و بگونه ای همذات پنداری می کنند و سعی می کنند که اعمال و رفتار شخصیت های مورد علاقه ی خود را تقلید کنند. این عمل، سبب می شود که کودک هم تحت تاثیر پیام های منفی برنامه های تلویزیونی و هم تحت تاثیر پیام های مثبت آن قرار گیرد

فعالیت کانون در بخش سینمای تخصصی کودکان و نوجوانان :

در سال ۱۳۴۹ مرکز سینمایی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بنیان شد که در آن فیلم سازان و نقاش‌های جوان آغاز به ساختن فیلم برای کودکان نمودند. بخش سینما، تلاش در جهت پیشبرد انگیزه‌ها و سازندگی اندیشه و پرورش نگرش هنری داشت. انجام فعالیت‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در درخشش فیلم‌های ساخته شده در فستیوال‌های مختلف جهانی بیانگر موفقیت در این راه بوده است. همچنین برپایی کلاسهای آموزش فیلم سازی برای کودکان و نوجوانان عضو کتابخانه‌های کانون در تهران بنیان شد و پس از آن اولین فیلم ساخته شده توسط نوجوانان در جشنواره‌های بین المللی رتبه نخست را کسب نمود.

یکی از کارگردانان ایران به نام عباس کیا رستمی به استخدام مرکز سینمای کانون

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان درآمد و فیلمهای نان و کوچه و ... را ساخت.

و سپس کارگردانان مختلف با اکران فیلمهای زنگ تفریح ،مسافر ،کلاغ ،غریبه و مه ،رگبار،سفر،سازدهنی، و ... به مرکز سینمایی کانون جان دادند .

منبع: "ویکی پدیا-روشنان:نشریه تخصصی ادبیات کودک و نوجوان(رسانه و کودک و نوجوان-پاییز و زمستان ۱۳۹۳

فعالیت نمایش و نقد فیلم در مراکز کانون پرورش فکری :

نمایش و نقد فیلم از جمله فعالیتهای فرهنگی و هنری کانون در بخش هنری می باشد. که می تواند تاثیرات بسیار خوبی برای مخاطبان داشته باشد از جمله :

- پرورش تفکر و خلاقیت مخاطبان
- پرورش استعداد مخاطبان در زمینه صنعت و هنر سینما
- پر کردن اوقات فراغت مخاطبان همراه با انتقال پیامهای مثبت و سازنده
- ترغیب مخاطبان به مطالعه کتاب
- ترغیب مخاطبان به شرکت در فعالیتهای گروهی (جلسات نقد فیلم)
- آشنایی با یک رسانه از دیدگاه هنری
- تقویت حس زیبا شناسی

اقدامات کانون در توسعه فعالیت نمایش فیلم در مراکز:

- تولید و ارائه آثاری چون ۸۰ روز ۸۰ فیلم)
- ارائه سی دی محتوای کتابهای کانون در قالب فیلم انیمیشن
- توسعه و ترویج کلاسهای انیمیشن در مراکز
- افتتاح سینما کودک در سطح مراکز استانها
- چاپ مجموعه کتاب های قصه همراه با سی دی قصه گویی متن کتاب

واژگان کلیدی

رسانه :

برای شناخت و معرفت بیشتر درباره یک موضوع بهترین و اولین مرحله تعریف جامع و مانعی از موضوع است . رسانه به معنی هر وسیله ای است که انتقال دهنده فرهنگ آداب و رسوم، باورها و در مجموع رفتارهای یک جامعه باشد. و آن چه مصداق این تعریف است وسایلی همانند: روزنامه ها، مجلات، رادیو، تلویزیون، ماهواره ها، ویدئو و فضای مجازی ... می باشند.

کودک:

واژه ی دیگر کودک در زبان عامیانه "بچه" می باشد بگونه ای حد فاصل میان نوزادی و نوجوانی را در عرف عام دوره ای کودکی می گویند.

نوجوان :

نوجوانی سنین ۱۲ تا ۱۸-۲۰ سالگی می باشد. (البته این سن می تواند متغیر باشد همچنین نوجوانی به سال‌هایی اطلاق می‌شود که کودکی رابه بزرگسالی پیوند می دهد. شروع نوجوانی با تغییرات بدنی همزمان می‌شود و در نتیجه آثار ظاهری آن آشکارتر است در حالیکه پایان آن بر حسب شکل‌گیری ساخت‌های عقلی و تغییرات عاطفی و اجتماعی نوسانی تر در نظر گرفته شده است.

و نیز بر اساس تعریف دیگری نوجوانی مرحله گذار رشد فیزیکی و روانی انسان است که میان کودکی و جوانی روی می‌دهد. این گذار، تغییرات بلوغ جنسی، اجتماعی و روانشناختی را در بر می‌گیرد، هرچند که از میان این‌ها تنها تغییرات زیستی و روانشناختی را می‌توان به آسانی اندازه‌گیری نمود.

فیلم : فیلم یا پرده بینی اصطلاحی است که به طور عام شامل تصاویر متحرک می‌گردد. ریشه این نام در این واقعیت است که فیلم عکاسی به‌طور تاریخی عنصر اساسی رسانه ضبط و پخش تصاویر متحرک به حساب می‌آمده‌است. تولید فیلم‌ها از طریق ضبط تصویر مردم و اشیاء واقعی با دوربین یا به وجود آوردن آن‌ها از طریق تکنیک‌های انیمیشن و یا جلوه‌های ویژه است. فیلم‌ها از مجموعه‌ای از قاب‌های انفرادی تشکیل شده‌اند که زمانی که به سرعت و پشت سرهم نمایش داده می‌شوند، توهم حرکت را در بیننده بوجود می‌آورند. بر اثر پدیده‌ای به نام ماندگاری تصویر که بر اثر آن یک منظره برای کسری از ثانیه پس از بین رفتن آن در حفظ می‌کنند، چشمک‌های بین تصاویر، قابل رویت نیستند. هم‌چنین عامل ارتباط عامل دیگری است که باعث مشاهده تصاویر متحرک می‌گردد. این اثر روانی به نام حرکت بتا معروف است.

از نظر بیش‌تر انسان‌ها، فیلم از انواع مهم هنر فیلم‌های قابلیت سرگرم کردن، آموزش، روشنگری و الهام بخشیدن به بیننده را دارند. عوامل دیداری سینما نیاز به هیچ نوع ترجمه نداشته و قدرت ارتباطات جهانی را به یک محصول تصویر متحرک می‌بخشند. هر فیلم قابلیت جذب مخاطبان جهانی را دارد به‌خصوص اگر از تکنیک‌های دوبله و یا زیرنویس که گفتار را ترجمه می‌سازد، بهره جسته باشد. فیلم‌ها هم‌چنین محصولات هستند که توسط فرهنگ‌های مشخص تولید گشته و آن فرهنگ‌ها را منعکس و در برابر از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد..

نقد فیلم : تعریف نقادی فیلم عبارت‌است از تحلیل و ارزیابی فیلم‌ها است. به صورت کلی، این کارها را می‌توان به دو گروه تقسیم نمود؛ نقادی فیلم توسط افراد صاحب‌نظر در رشته فیلم‌سازی و نقادی روزنامه‌ای که به صورت روزمره در روزنامه‌ها دیده می‌شود

منتقدین فیلم که برای روزنامه‌ها، مجلات و رسانه‌های گروهی کار می‌کنند، به‌طور عمده بر روی فیلم‌های جدید نظر می‌دهند. آن‌ها به صورت عادی فقط یک‌بار فیلم مورد نظر را دیده و فقط یک یا دو روز وقت دارند تا نظر خود را ارائه نمایند. علی‌رغم این موضوع، منتقدین تأثیری عمده بر فیلم‌ها دارند به‌خصوص آن‌هایی که دارای یک نوع خاص هستند. فیلم‌های پر طرفدار اکشن، ترسناک. کمدی کمتر مورد قضاوت منتقدین قرار دارند. از سوی دیگر خلاصه طرح و شرح و بسط یک فیلم که موضوع اصلی مرور آن به حساب می‌آیند نیز تأثیر عمده‌ای بر انتخاب فیلم توسط بینندگان دارد. در فیلم‌های معتبر مانند درام، تحت تأثیر قرار دادن بیننده از اهداف اصلی و بسیار مهم محسوب می‌گردد تحلیل‌های ضعیف، گاهی اوقات یک فیلم را تا درجه گمنامی و زیان مالی پیش می‌برند.

توصیف و وضعیت موجود:

مرکز از سال ۱۳ آغاز به کار کرد. محققان با سابقه کار ۱۴ سال و سابقه کاری حدوداً ۱۴ سال را دارا می باشند. مرکز یک شیفت می باشد و یکی از مراکز فعال استان محسوب می گردد. همچنین کل نیروهای مرکز چهار نفر می باشد. این مرکز از زمان سیستمی شدن فعالیتها در کانون (۱۳۸۵ تاکنون) در کل ۲۴۸۵ عضو را در قالب عضویت جدید جذب نموده است. از این تعداد در بازه زمانی شروع اقدام پژوهی ۹۶/۷/۱ تا ۹۷/۶/۳۱ تعداد ..... نفر در قالب عضویت جدید یا تمدید به مرکز مراجعه نموده اند. که البته حضور این اعضا در روزها و فصول سال متغیر می باشد. از این تعداد حدود ۳۰ نفر عضو نوجوان فعال پسر داریم. مرکز ما از لحاظ جغرافیایی در یکی از مناطق متوسط از لحاظ فرهنگی و مادی قرار دارد.

مشاهده فیلمهای متنوع و جدید و پر محتوا از فعالیتهای مورد علاقه بسیاری از همکاران می باشد. لازم به ذکر است که اکثر فیلمهای کانون به طور مستقیم یا غیر مستقیم یک هدف را دنبال می کنند (توسعه و ترویج کتابخوانی). اکثر فیلمهای موجود در مرکز تولید کانون هستند و بگونه ای برگرفته از محتوای کتابهای متنوع کتابخانه کانون می باشند. در کل فیلمهای موجود در مرکز را می توان به دودسته تقسیم نمود: ۱- فیلمهایی که به نوعی به معرفی کتاب می پردازند. ۲- فیلم هایی با موضوع آزاد.

در واقع فعالیت نمایش و نقد و فیلم یکی از ۴۴ فعالیت اصلی کانون می باشد که باید همانند سایر فعالیتها امار اجرایی در مرکز داشته باشد، اما در مرکز ما یک مشکل عمده به چشم می خورد و آن اینکه در طی سالهای متمادی ما متوجه شدیم که تقریباً فعالیت نمایش و نقد فیلم در مرکز ما مخاطب زیادی ندارد به ویژه در میان پسران نوجوانان و مشاهده می کردیم که حین اعلام این فعالیت اعضا بگونه ای خود را با سایر فعالیت ها سرگرم می نمایند و یا با اکراه به تماشای فیلم می نشینند و در میانه ی نمایش فیلم کلاس را ترک می کردند. همچنین والدین اعضا حین مراجعه به مرکز اگر اعضا را در حال دیدن فیلم می دیدند واکنش چندان مناسبی نشان نمی دادند. این موضوع ما مربیان را بر آن داشت، تا علت را جويا شویم. پس از برگزاری جلسات گفتگو و نظر سنجی در این زمینه، متوجه شدیم که کم رنگ بودن این فعالیت در مرکز ما سه دلیل عمده دارد: ۱- نامناسب بودن

فیلم‌ها از منظر مخاطبان ۲- واکنش بسیار بد خانواده‌ها، هنگام مشاهده فرزندان خود در حین تماشای فیلم در مرکز و انتقاد از همکاران در رابطه با شرکت دادن اعضا در این فعالیت ۳- عدم داشتن انگیزه جهت فعالیتی که جنبش و تکاپو ندارد.

لذا مشاهده وضعیت موجود ما را بران داشت تا برای حل این مشکل اقداماتی در نظر بگیریم.

اهداف کلی:

راهکارهای خلاقانه جهت علاقمند سازی و ترغیب نوجوانان به فعالیت نمایش و نقد فیلم و حضور مستمر در این فعالیت و نیز آگاهی خانواده بر ضرورت اجرای این فعالیت

اهداف فرعی:

- ۱- پرورش روحیه ی نقادی و پرسشگری
- ۲- تقویت تفکر سازنده و تأمل در فعالیت های هنری
- ۳- تقویت حس زیبا شناختی
- ۴- تقویت آموزه های اخلاقی و اجتماعی
- ۵- تقویت انجام فعالیت های گروهی و تفکر اجتماعی
- ۶- پرورش تخیل و خلاقیت در جهت شکوفایی استعداد هنری
- ۷- شناسایی عدم دلایل استقبال نوجوانان از نمایش فیلم در کانون
- ۸- شناسایی روش های مناسب جهت ترغیب اعضا به نمایش فیلم بعنوان رسانه ای جذاب و اثر گذار

پرسش های مطرح شده:

- ۱- دلایل عدم علاقه ی نوجوانان پسر به فعالیت نمایش و نقد فیلم چیست؟
- ۲- راه های جذب و ترغیب نوجوانان پسر به فعالیت نمایش و نقد فیلم چیست؟
- ۳- آیا ابزار و امکانات در علاقمند سازی اعضا به فعالیت نمایش و نقد فیلم موثر هستند؟

ابزارهای گردآوری اطلاعات:

برای گردآوری اطلاعات چندین روش را انتخاب نمودیم از جمله: مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، نرم افزار کتابداری

جامعه آماری :

گروه مورد مطالعه: از میان اعضاء نوجوان پسر مرکز که تقریبا در تمام فعالیت ها شرکت داشتند تعداد ۷ نفر به طور تصادفی انتخاب شدند و هر کدام بیش از چهار سال سابقه ی عضویت در کانون را داشتند.

گرد اوری شواهد (۱):

نرم افزار کتابداری :

فعالیت نمایش و نقد فیلم بر اساس نرم افزار کتابداری:

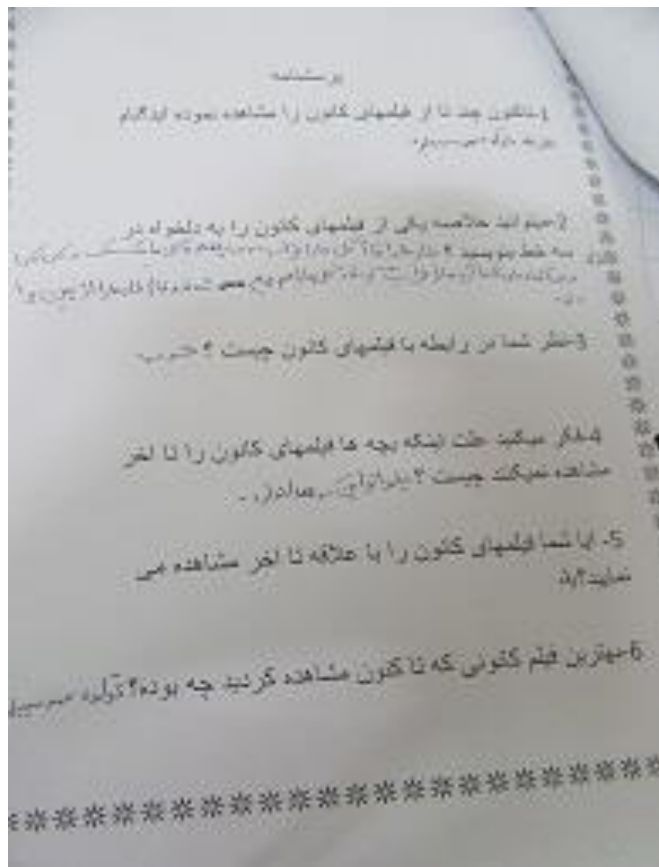
سال اجرا	تعداد دفعات / نفرات
(۹۵/۷/۱) تا (۹۶/۶/۳۱)	۲۵ دفعه / ۲۵۵ نفر

مشاهده وضعت نمایش فیلم در مرکز : با توجه به فعال بودن اعضا و شور و حال خاص انها در کلاس های کانون متوجه شدیم هر زمان قرار است برنامه ی نمایش و نقد فیلم برگزار شود با بی میلی و مخالفت اعضا روبه رو می شویم حتی گاهی به عمد خود را مشغول انجام کاردستی یا نقاشی می کردند. یا در نیمه های فیلم به بهانه های مختلف از کلاس خارج می شدند.

مصاحبه و گفت گو با اعضا :

اعضاء در جلسات بحث آزاد با حضور کلیه اعضا حاضر در مرکز در رابطه با چرایی عدم علاقه نوجوانان به نمایش فیلم در کانون بحث و گفتگو شد و اعضا دلایل خود را مطرح نمودند. از جمله مواردی که اعضا به آنها اشاره داشتند به قرار ذیل بود: کوچک بودن تلویزیون مرکز (۲۱ اینچ) عدم هیجان در فیلم های کانون- فیلم را در خانه یا سینما باید دید نه در کانون که محل تردد ارباب رجوع است و می گفتند حتی خانواده ها ایشان هم وقتی از آنها می پرسند که امروز چه فعالیتی داشتند و نام نمایش فیلم را می شنوند استقبال نمی کنند و می گویند کلاس هایی بروید که آموزشی باشد- اگر اجازه داده میشد اعضا فیلم های مورد نظر خودشان را به کانون بیاورند بهتر می شد { البته فیلم هایی که مربی از قبل آنها را دیده باشد یا ببیند یا مورد تایید متخصصان این حیظه باشد }

نمونه پرسشنامه اعضا :

پایین بودن میزان علاقه اعضا
به فعالیت نمایش و نقد فیلم

نشستن یکجا و تماشای فیلم
کسل کننده است

نشستن طولانی
یکجا و تماشای فیلم
کسل کننده است

عدم هیجان کافی
در فیلمهای مرکز

نامناسب بودن
فیلمهای مرکز

دلایل مربوط به اعضا

کوچک و قدیمی
بودن دستگاه
تلویزیون مرکز

نبود فضای مجزا
و مناسب برای
نمایش فیلم

دلایل مربوط به مرکز

فعالیت نمایش فیلم
برای پر کردن اوقات
فراغت ضرورت ندارد

ناآشنایی با فیلمهای
کانون

عدم آگاهی کافی در
رابطه با ضرورت و
مزایای فعالیت نمایش
تیم در مرکز

دلایل مربوط به
والدین

عدم رغبت اعضا
به فعالیت نمایش

نارضایتی والدین از
اجرای فعالیت نمایش
فیلم برای فرزندان نشان

بوجود آمدن
مهرجومرج حین اجرای
فعالیت نمایش فیلم

دلایل مربوط به
همکاران

گروه مربیان:

با مربیان برخی مراکز بصورت تلفنی و حضوری گفتگو شد. برخی فضای نامناسب مراکز را دلیل این امر می دانستند و اذعان داشتند در مراکزی که سالن فیلم موجود است این مشکل کمتر وجود دارد. اکثریت مربیان فیلم های ویژه نوجوانان را نامتناسب با گروه سنی می دانستند و عدم ارسال فیلم های به روز و مورد نیاز نوجوان امروزی. همچنین درباره نبودن مربی تخصصی که بتواند علاوه بر نمایش فیلم به صورت مستمر ساخت فیلم های کوتاه یا انیمیشن را با اعضا کار کند گله داشتند. همچنین برخی یکنواختی و عدم تحرک در اجرای این فعالیت را که صرفا به تماشا و بعد گفتگو بنشینند عامل دیگری برای عدم استقبال از آن عنوان نمودند. عدم شناخت هنر و صنعتی به نام فیلم سازی و ضرورت وجود آن به عنوان یک رسانه توسط اعضا و مربیان از دیگر دلایل ذکر شده بود.

تصمیم گرفتیم این گفتگوها را در قالب چند پرسش به شکل مکتوب بایگانی نماییم.

۱- چرا اعضای نوجوان پسر در فعالیت نمایش و نقد فیلم شرکت فعال ندارند؟

۲- چرا مربیان مراکز نیز نگاه خاص و یا تمایل چندانی به اجرای این فعالیت ندارند؟

صلاح را بر این دانستیم که با اولیاء مدارس نیز این موضوع را در میان بگذاریم

۱- چرا در فعالیت های مدارس توجهی به نمایش و نقد فیلم نمی شود؟

۲- آیا در مدارس شناسایی استعدادها در این زمینه صورت می گیرد(همچون فعالیت های نقاشی، سرود و...)

نمونه پرسشنامه پرشده توسط همکاران:

بسمه تعالی

همکار گرامی! این پرسشنامه مربوط به کار اقدام پژوهی می باشد. از این که وقت خود را در اختیار ما گذاشتید سپاسگزاریم.

1- چند مرتبه در ماه فعالیت نمایش و نقد فیلم را در مرکز اجرا می نمایید؟

یکبار ✓   دوبار   بیشتر

2- کدام گروه سنی و جنسیت از فعالیت (نمایش فیلم) استقبال بیشتری دارند؟

دختر کودک ✓   دختر نوجوان   پسر کودک   پسر نوجوان

3- آیا شما (مربی) فیلمهای موجود در مرکز را مشاهده نموده اید؟

بله   خیر   تقریبا تعداد زیادی را مشاهده نموده ام   تعداد کمی را مشاهده نموده ام ✓

4- آیا امکانات مرکز برای فعالیت نمایش و نقد فیلم را کافی و مناسب می دانید؟

بله   خیر ✓   تا حدودی   عالی

5- آیا در کل اعضا استقبال خوبی از این فعالیت دارند یا فعالیتهای دیگر را بر نمایش فیلم ترجیح می دهند؟

بله ✓   خیر

6- واکنش والدین اعضا شما در حال نمایش فیلم چگونه است؟

خوب   بی تفاوت   مخالف ✓

مصاحبه با والدین اعضا :

با مشاهده رفتار نسبتاً نامطلوب والدین در هنگام مشاهده فرزندان خود، حین شرکت در فعالیت نمایش فیلم، (ابراز ناراحتی از شرکت فرزندان خود در فعالیت نمایش فیلم و تمایل به شرکت در فعالیتهای هنری)

به نام خداوند یکتا

والدین عزیز، ضمن عرض سلام و آرزوی سلامتی، به آگاهی می‌رساند که پرسشنامه پیش روی شما مربوط به اقدام پژوهی مریبان کانون پرورش فکری [ ] می‌باشد خواهشمندیم سوالات را به دقت مطالعه و پاسخ دهید. از اینکه وقت خود را در اختیار ما گذاشتید سپاسگزاریم.

— آیا فرزند شما به تماشای فیلم علاقه دارد؟ *فیلم خیلی*

— فرزند شما (در منزل) در روز چه میزان فیلم تماشا می‌نماید؟ *زیاد فیلم نگاه می‌کنم*

— چه فیلمهایی را برای فرزند خود مناسب می‌دانید؟ *فیلمها علمی*

— آیا بر فعالیت تماشای فیلم فرزندتان نظارت دارید؟ در هنگام مشاهده فیلم فرزند خود را همراهی می‌کنید؟

تقریباً - امر فرست کنم

— آیا با فیلمهای تولید کانون پرورش فکری، آشنایی دارید؟ *خیر*

— آیا موافق برگزاری و اجرای فعالیت نمایش و نقد فیلم برای فرزندان خود در کانون هستید؟ (با ذکر دلیل)

*اگر وقت فرزندان به کارهای دیگری به اختصاص دارد، شود کمتر است
در وقت زیاد صرف تماشای تلوزیون می‌کنند*

تجزیه و تحلیل شواهد 1

بررسی آمار فعالیت نمایش و نقد فیلم در نرم افزار کتابداری در سال 1395 بیانگر میزان دفعات کم اجرای این فعالیت در مرکز و نیز استقبال کم مخاطبان بود. همچنین آمار و مشاهدات مربیان مرکز و گفتگو با والدین (مشاهده میدانی رفتار والدین) و برخورد با فرزندان در حین اجرای این فعالیت نیز بر این امر صحنه گذاشت که اعضاء نوجوان پسر از نمایش و نقد فیلم استقبال نمی کنند لذا علت ها را جستجو نمودیم و متوجه شدیم یکی از موانع عمده در اجرای این فعالیت، نگاه بد و منفی والدین به این فعالیت است زیرا در موارد متعددی ملاحظه شد که والدین هنگامی که وارد کانون می شدند و اعضا را در حال مشاهده فیلم می دیدند، به حالت معترضانه ای بیان می کردند که در منزل هم فیلمهای متنوعی به صورت شبانه روزی نمایش می دهد و بچه ها نیز سی دی های متنوعی (فیلمهای تجاری و بازاری) دارند که در منزل به شکل مداوم تماشا می کنند و ما ترجیح می دهیم که وقت آنها در کانون بیشتر صرف فعالیتهای فرهنگی و هنری دیگری شود. از دیگر موانع موثر در کاهش آمار این فعالیت، استقبال کم اعضا از این فعالیت بود چرا که اعضا، دقایقی پس از پخش فیلم، یکی پس از دیگری متفرق شده و هرج و مرج ایجاد شده، توجه و تمرکز سایرین را نیز مختل می نمودند در بحث های آزاد با این دسته از مخاطبان آنها دلایل مختلفی را ذکر می کردند. از جمله: کوچک بودن دستگاه تلویزیون، هیجانی نبودن فیلم ها، ساخت انیمیشن های ضعیف و بی کیفیت، به روز نبودن فیلم های کانون که آنها را از شرکت در این برنامه باز می دارد. همچنین والدین، آگاهی چندانی در رابطه با ضرورت نمایش و نقد فیلم و اهمیت آن در پرورش خلاقیت و الگو پذیری مثبت نداشتند. تصور اینکه فعالیت نمایش و نقد فیلم صرفا جهت سرگرمی و استراحت مربیان می باشد یا اینکه اذعان می داشتند جای تماشای فیلم در منزل می باشد از عوامل بازدارنده ی خانواده ها جهت مشارکت اعضا در این فعالیت بود. مربیان مراکز نیز عدم برگزاری دوره های مناسب این برنامه و نبود زمان کافی و مربی تخصصی را از عوامل عدم رغبت ذکر می کردند. همچنین نبودن سالن مجزا در برخی مراکز برای اجرای این برنامه و نیز برخورد منفی والدین را از علل دیگر می دانستند و عنوان

راه کارهای جدید جهت جذب اعضا به فعالیت نمایش و نقد فیلم :

در این مرحله با هدف بهبود نگاه والدین و ۷ نفر از اعضا پسر نوجوان به فعالیت نمایش و نقد فیلم، راهکارهای مختلفی بکار گرفتیم تا اعضا را به این فعالیت بسیار مناسب و موثر جذب نماییم . لذا همکاران مرکز سعی نمودند طی کارگاه های مختلفی، برگزاری این فعالیت را در مرکز بهبود بخشند و حس شوق و لذت بردن را به مخاطبان انتقال دهند.

۱- **کارگاه بحث آزاد**: کارگاه های مستمر بحث آزاد با موضوع نگاهی به اوقات فراغت، تاثیر فیلم بر ذهن من، بهترین فیلمی که دیدم و... در این کارگاه ها ضمن توجه به موضوع اصلی بحث، گریزی به فعالیت نمایش و نقد فیلم در کانون نیز زده می شد و نقطه نظرات اعضا (نقاط قوت و ضعف) این فعالیت از دید مخاطبان بررسی می گردید که جمع بندی این موارد، راهنمای خوبی برای مربیان جهت ادامه کار بود.

۲- **کارگاه های دعوت از والدین**: در این کارگاه ها که به صورت مستمر برگزار می شد از والدین دعوت می شد و هر بار سعی می کردیم ضمن برگزاری زنگ مطالعه یک فعالیت عملی مشترک برای والدین و اعضا برگزار شود که کارگاه نمایش و نقد فیلم نیز از جمله ی آنها بود.

۳- **مسابقه خلاصه فیلم**: در این مسابقه، قبل از نمایش ابتدا از اعضا خواسته می شد که خوب به فیلم دقت کنند چرا که قرار است همه ی آنها کار داوری را نیز انجام دهند. و باید در مورد خلاصه و پیام فیلم، چگونگی شخصیت پردازی صحبت نمایند. ضمن اینکه نوع بیان، اشاره به نکات ظریف، رسایی و شیوایی بیان و... نیز در فرم ها مورد توجه بود. در پایان هر کدام از اعضا می توانست داوطلبانه در بخش مسابقه شرکت نماید. اعضا از اینکه داور مسابقه بودند بسیار لذت می بردند و باعث می شد تا انتها فیلم را تماشا

کنند هر کدام از اعضا فرم داوری در اختیار داشته و به اجرای دوستش در موارد مختلف، نمره می داد. میانگین نمره های فرد بیانگر میزان توجه و درک او از فیلم میشد

۴- **کنفرانس معرفی شخصیت:** بعد از جلسات مکرر بحث آزاد، متوجه شدیم که یکی از علل بی توجهی اعضا به فیلمهای کانون، نا آشنا بودن با کارگردانان موفق است که آثار کانونی آنها، در جشنواره های مختلف ملی و بین المللی خوش درخشیده است. لذا تصمیم گرفتیم کارگردانان موفق چون آقایان بهرام بیضایی و رستمی کیا، ناصر تقوایی و حتی بسیاری از اعضای سابق کانون که اکنون بازیگران مطرحی هستند (چون آقای اکبر عبدی، خانم معتمداری، عمو فتیله ها و...) را از طریق مسابقه، معرفی نماییم. البته این معرفی بصورت مجمل بود سپس از اعضا می خواستیم در رابطه با زندگینامه و آثار این افراد موفق، تحقیق نمایند و خلاصه تحقیق خود را در قالب کنفرانس یا برنامه ای کوتاه برای دوستان خود بیان کنند. اجرا اعضا، در این برنامه نیز توسط دوستان خود و مریبان، داوری می شد. البته خلاقیت در اجرای این برنامه حائز اهمیت بود مثلاً یکی از اعضا کنفرانس خود را همراه دوستش به عنوان یک برنامه ی تلویزیونی ارائه نمود. یا یکی از اعضا به شیوه ی قصه گویی این کار را انجام داد. یا حتی به شیوه ی طنز که بسیار مورد توجه قرار گرفت.

۵- **مسابقه فیلم کوتاه:** در این برنامه از اعضا خواسته شد، سوژه ای مناسب پیدا کنند و آن را در قالب فیلم کوتاه، به دوستان خود نمایش دهند. ساخت فیلم های چند دقیقه ای با موبایل. اگرچه فیلم های اعضا از لحاظ تکنیکی امتیازی نداشت اما همین که توانسته بودیم آنها را وادار به تفکر و خلاقیت و پویایی نماییم، خوشایند بود. اینکه آنها به جستجو و کشف موضوعات مختلف می پرداختند به ما بسیار امیدواری می داد.

۶- **معرفی و بحث کتاب:** کتابهای مختلف در ارتباط با ساخت فیلم، فیلم نامه، و... گرچه بسیار محدود در کانون برای اعضا معرفی شد تا از طریق مطالعه، با مراحل ساخت فیلم آشنا شوند. کتاب بچه های نفت از جمله، آثار استفاده شده برای این برنامه بود

۷- **فیلم خانوادگی:** از اعضا خواسته شد همراه خانواده یک فیلم را به دلخواه نقد نمایند در واقع به همراه خانواده به بحث و گفتگو پیرامون فیلم پردازند و چکیده ای از گفتگو ها را به کانون آورده و ارائه نمایند.

۸- **نمایش خلاق:** گاهی اعضا قسمت هایی از فیلم مورد نظر خود را بصورت یک نمایش خلاق و با ابزاری ساده یا بدون ابزار اجرا می کردند.

۹- **دعوت از یک فیلمساز جوان:**

از یک فیلم ساز جوان شهر دعوت شد تا درنشستی دوستانه در رابطه با صنعت سینما و اهمیت نمایش فیلم و تاثیر آن بر رفتار، گفتار و روابط اجتماعی آدمی بحث و گفتگو شود.

10- **واژه نامه ی فیلم:** تهیه ی یک فرهنگ لغت ساده از عناوین مرتبط با فعالیت (تدوین، پلان، دوبله، نور، و...) توسط اعضا که هدف از این کار فقط بالا بردن اطلاعات و مشارکت در کار گروهی بود.

۱۱- **کارگاه نشریه دیواری:** طی سه کارگاه اعضا نشریه ای با موضوع تاریخ سینما در ایران را با همکاری هم تهیه نمودند.

۱۲- **معرفی و روخوانی و بحث کتاب:** در ابتدای هر برنامه زنگ مطالعه برگزار می شد. که سه جلسه (زنگ مطالعه) به روخوانی و معرفی کتابهایی با موضوع سینما و فیلم (با توجه به منابع موجود در مرکز) اختصاص یافت. لازم به ذکر است که معرفی کتاب به شیوه های جذاب توسط مربیان و اعضا

صورت می گرفت و در پایان در جلسات بعدی کتاب نقد و بررسی می گردید. این موضوع سبب شد که اعضا به قفسه ی دیویی ۷۰۰ مراجعه بیشتری نمایند و با شور و اشتیاق بیشتری کتاب های کمتر خوانده شده را به امانت برده و با دید دیگری مطالعه نمایند کتابهای: *آلبوم (رضا حیدر نژاد)* - *بچه های نفت (پری ناز هاشمی)* - *از هامون تا دریا (عبس*

گردآوری شواهد ۲:

در بخش شواهد یک ما به بررسی عدم علاقه و استقبال نوجوانان پسر از فعالیت نمایش و نقد فیلم پرداختیم. و به مشکلات و موانعی که در این زمینه وجود داشت آن را برای اعضا کسل کننده کرده بودپی بردیم. با توجه به انتخاب راه حل ها و اجرای آنها تغییرات مثبت و سازنده ای در رویکرد آنها به این فعالیت، نگاه هنری، و شرکت در برنامه ی نمایش و نقد فیلم مشاهده نمودیم که در اینجا به این تغییرات بصورت اجمالی اشاره می نمایم

شاخص های کیفی:

با توجه به مشاهدات میدانی اقدام پژوهان و نظر همکاران هنری و خدمات می توان به موارد ذیل اشاره کرد.

۱- نظر همکاران مرکز:

۱- روش های اجرا شده در فعالیت نمایش و نقد فیلم باعث استقبال اعضا گردید و به شرکت در آن علاقه نشان می دادند

۲- اعضا در انجام پژوهش واژگان سینمایی به شکل فرهنگ لغت بطور مستمر و پر تلاش با شوق و ذوق فعالیت می کردند و با پیگیری مستمر واژه ها را در فرهنگ لغت خود درج می نمودند.

۳- اعضا با کتاب های دیوپی ۷۰۰ و کم خواننده ی بخش فیلم و سینما به خوبی آشنا شدند و متوجه شدند که چنین کتاب های پر محتوایی در مرکز موجود است

۴- بحث ازاد: از جمله کارگاه هایی که اعضا با رغبت از آن استقبال می کردند و باعث تقویت و اعتماد به نفس، قدرت بیان و احترام به نظرات هم گردید (مخصوصا در نوجوانان پسر)

۵- اجرای کنفرانس: معرفی شخصیت بزرگان سینمای ایران به ویژه اینکه با جایزه هم همراه بود مورد توجه قرار گرفت. اعضا با روش های خلاقانه به اجرای کنفرانس می پرداختند حتی برخی در پوشش خود برای اجرای این برنامه تغییراتی انجام می دادند که به شکلی حالت تلویزیونی داشته باشد

۶- نشریه دیواری: این فعالیت باعث تقویت حس مشارکت در کارهای گروهی، تقسیم وظایف، مسئولیت پذیری و استفاده از منابع مستند گردید

۷- داوری ویژه برنامه ی " بیان خلاصه ی فیلم " باعث تمرکز بیشتر، تقویت حس بینایی، شنوایی، بردباری و منصف بودن در امر قضاوت در آنها گردید.

نظر والدین و اعضا:

۱- نظر والدین با توجه به پرسشنامه ی شماره ۲، گفتگو و مصاحبه با آنها حاکی از آن بود که تغییرات مثبتی در اندیشه ی فرزندان آنها و نیز نگاه خودشان به این فعالیت رخ داده است. آنها دیگر حاضر نبودند هر فیلمی را ببینن و در انتخاب فیلم دقت لازم را انجام می دادند و حتی سایر اعضا را راهنمایی می نمودند. این عملکرد آنها باعث شده بود ما و سایر اعضای خانواده نیز به تماشای فیلم رغبت پیدا کنیم و در کنار هم بنشینیم و در پایان در رابطه با آن گفتگو نماییم که این امر باعث صمیمیت بیشتر میان اعضای خانواده گردید. همچنین ما متوجه شدیم فعالیت نمایش فیلم در کانون ضروری است و علاوه بر بحث هنری آن منجر به تقویت بیان و بالا رفتن اعتماد به نفس آنها و تقویت عواطف انسانی در آنها گردیده و همچنین با اشتیاق بیشتری در سایر فعالیت های فرهنگی هنری کانون شرکت می نمایند و شاهدیم که برای آمدن به کانون اشتیاق خاصی نشان می دهند

شاخصهای کمی :

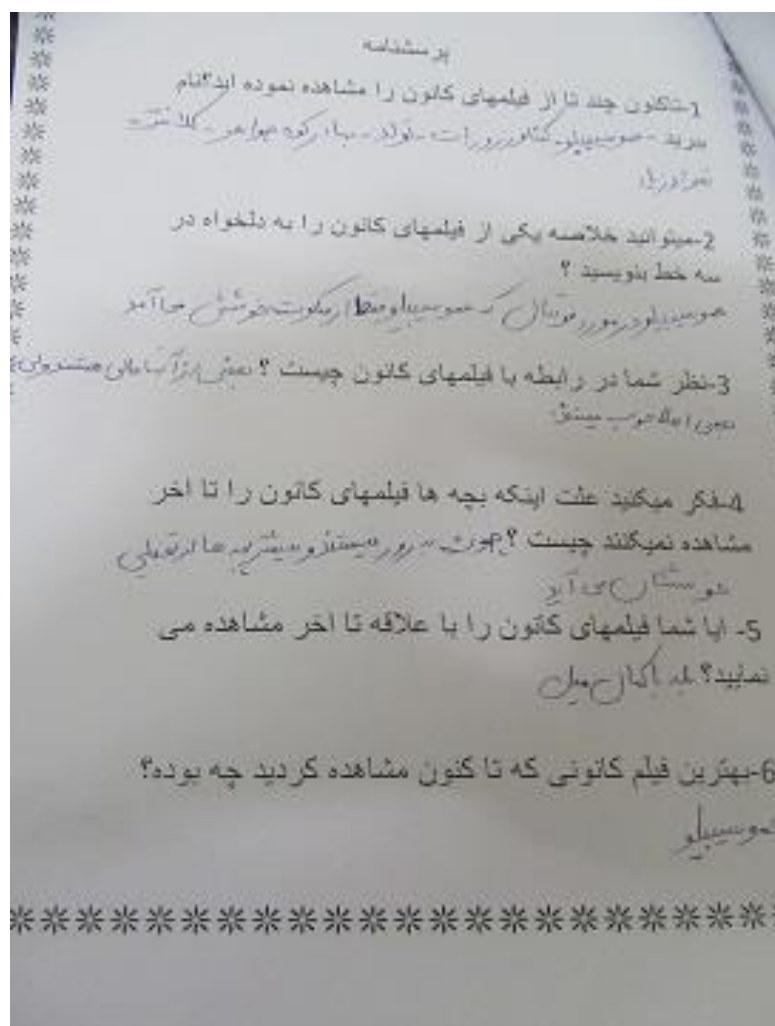
بررسی نرم افزار کتابداری :

سال اجرا	تعداد نفرات / دفعه
(۹۶/۷/۱) تا (۹۷/۶/۳۱)	۴۳ دفعه ۷۲۹ نفر

بررسی پرسشنامه های والدین، اعضا، همکاران مرکز:

در این مرحله ما پس از اجرای فعالیتهای مختلف جهت جذب و علاقه مند سازی اعضا به فعالیت نمایش و نقد فیلم، و تلاش جهت تغییر رویکرد والدین به این فعالیت، پرسشنامه های بخش اول جهت بررسی پیشرفت کار در این مرحله نیز به اعضا، والدین و همکاران داده شد که بررسی نتایج و درصد گیری حاکی از موفقیت بسیار بالای همکاران در ایجاد رغبت و انگیزه در اعضا و تغییر رویکرد والدین بود.

پرسشنامه اعضا شماره ۲:

پرسشنامه شماره ۲ والدین :

۹۷,۶۱,۴۴

بسمه تعالی

همکار گرامی! این پرسشنامه مربوط به کار اقدام پژوهی مرکز می باشد. از این که وقت خود را در اختیار ما گذاشتید سپاسگزاریم.

1- چند مرتبه در ماه فعالیت نمایش و نقد فیلم را در مرکز اجرا می نمایید؟

یکبار   دوبار   بیشتر ✓

2- کدام گروه سنی و جنسیت از فعالیت (نمایش فیلم) استقبال بیشتری دارند؟

دختر کودک   دختر نوجوان   پسر کودک   پسر نوجوان ✓

3- آیا شما (مربی) فیلمهای موجود در مرکز را مشاهده نموده اید؟

بله   خیر   تقریبا تعداد زیادی را مشاهده نموده ام   تعداد کمی را مشاهده نموده ام ✓

4- آیا امکانات مرکز برای فعالیت نمایش و نقد فیلم را کافی و مناسب می دانید؟

بله   خیر   تا حدودی ✓   عالی

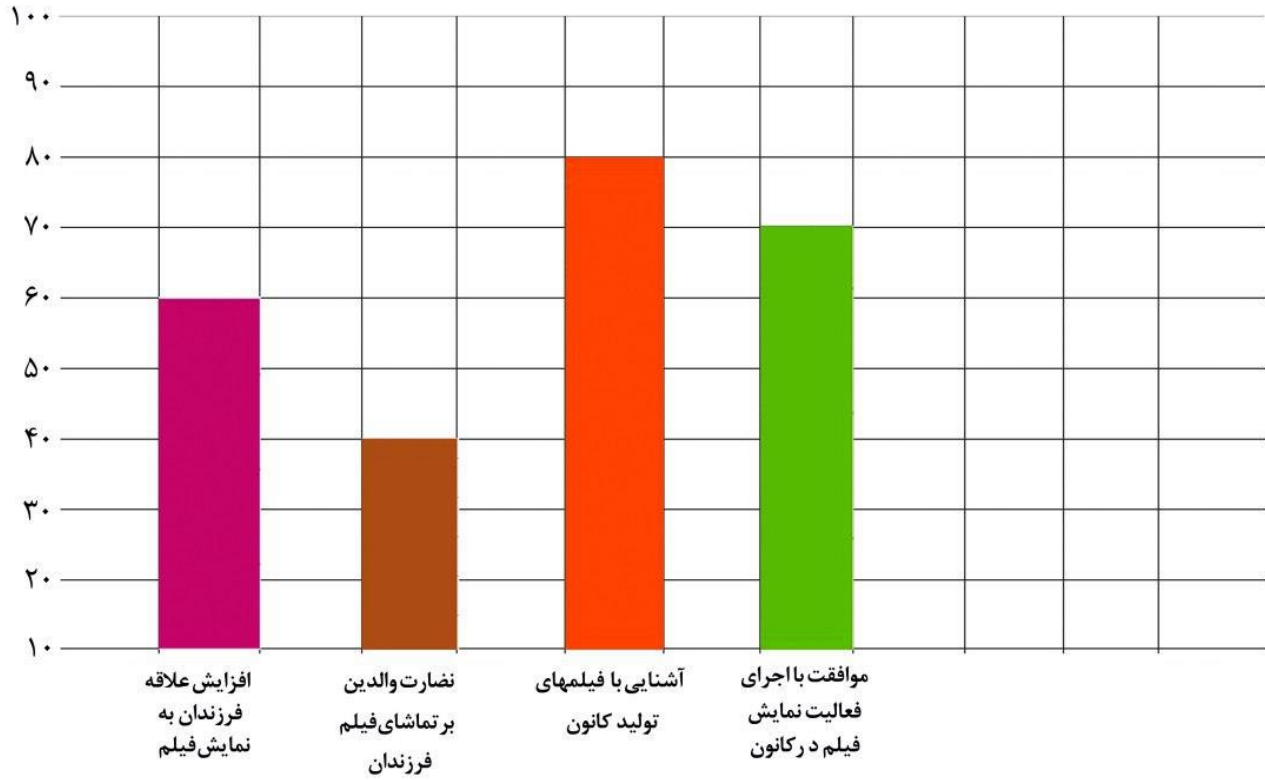
5- آیا در کل اعضا استقبال خوبی از این فعالیت دارند یا فعالیتهای دیگر را بر نمایش فیلم ترجیح می دهند؟

بله ✓   خیر

6- واکنش والدین اعضا شما در حال نمایش فیلم چگونه است؟

خوب ✓   بی تفاوت   مخالف

نمودار کمی تحلیل پرسشنامه های والدین :

پرسشنامه همکاران شماره ۲:

به نام خداوند یکتا

والدین عزیز، ضمن عرض سلام و آرزوی سلامتی، به آگاهی می‌رساند که پرسشنامه پیش روی شما مربوط به اقدام پژوهی مربیان کانون پرورش فکری [ ] می‌باشد خواهشمندیم سوالات را به دقت مطالعه و پاسخ دهید. از اینکه وقت خود را در اختیار ما گذاشتید سپاسگزاریم.

۱- آیا فرزند شما به تماشای فیلم علاقه دارد؟

این روزها علاقه‌ی فرزند من بیشتر شده

۲- فرزند شما (در منزل) در روز چه میزان فیلم تماشا می‌نماید؟

۲ الی ۳ ساعت

۳- چه فیلمهایی را برای فرزند خود مناسب می‌دانید؟

فیلم‌های کانون و تولیدات شبکه‌های ایران

۴- آیا برفعالیت تماشای فیلم فرزندان نظارت دارید؟ در هنگام مشاهده فیلم فرزند خود را همراهی می‌کنید؟

بله - در بیشتر وقتها بله

۵- آیا با فیلمهای تولید کانون پرورش فکری، آشنایی دارید؟

بله بسیار زیاد

۶- آیا موافق برگزاری و اجرای فعالیت نمایش و نقد فیلم برای فرزندان خود در کانون هستید؟ (با ذکر دلیل)

بله موافق هستم زیرا که فیلم‌ها جانی نمایش و نقد فیلم باعث شادابی روحیه‌ی فرزندم شده است.

تجزیه و تحلیل شواهد ۲:

در این ارزیابی هم با خانواده و هم اعضا صحبت شد تا بتوانیم بازخورد و خروجی فعالیت را ببینیم. خانواده ها اذعان داشتند که اعضا در منزل با دقت بیشتری فیلم را می بینند و حتی در رابطه با آن بحث و گفتگو می کنند. معیارهای تشخیص فیلم خوب را برای سایر اعضا خانواده می گویند. مربیان نیز از اینکه اعضا در حین تماشای فیلم آرام هستند و با دقت بیشتری نگاه می کنند و تا پایان فیلم بر صندلی های خود می مانند راضی بودند.

خانواده ها دریافته بودند اجرای این فعالیت در مراکز صرفاً جهت سرگرمی یا گریز از اجرای دیگر برنامه ها نیست و در واقع هدفمند و از قبل برنامه ریزی شده است و مربیان تلاش می کنند در کنار فعالیت نمایش فیلم مسائل دیگری را بررسی نمایند از جمله استعداد یابی، بالا بردن اعتماد به نفس، تقویت بیان، که تا حدودی در اعضا تغییر کرده بود. ادغام این برنامه با سایر فعالیت ها همچون مسابقه، کنفرانس دادن، نمایش خلاق، قصه گویی و... توانسته بود آن حالت رکود و خستگی و کسالت را از اعضا دور کند و آنها به سمت فعالیت مشارکتی چون فیلمسازی روی بیاورند. که همراه با تقسیم کار بود مثلاً یکی موضوع را انتخاب، دیگری چگونگی صحنه را پیشنهاد می داد یک نفر کار فیلمبرداری و... را بر عهده می گرفت. این عوامل باعث تغییر نگرش اعضا به فعالیت نمایش فیلم گردید. و دقت و تمرکز آنها را حین دیدن فیلم بالا برد. حتی متوجه این موضوع شدند که گاهی یک فیلم شبیه سفر است. سفر به جاهایی که رفتن به آنجا برای ما مقدور نیست. یا آشنایی با حیات وحش و طبیعت و نیز فرهنگ اقوام مختلف.

لازم به ذکر است که در پایان راه کارها و دوره ی اقدام پژوهی، جشنی با نام " " با حضور کلیه اعضا کودک و نوجوان برگزار و ضمن نمایش دادن یک فیلم کوتاه، اعضا نوجوان پسر به اجرای یک نمایش طنز پرداختند نمایشی که به گونه ای اعضا دوست داشتند آن را تبدیل به یک فیلم کمدی کوتاه کنند.

ارائه پیشنهادات:

- اختصاص دادن فضایی مناسب برای نمایش فیلم
- افزایش و انتخاب فیلم های متناسب با نیازهای نوجوان امروز
- اضافه شدن فیلم های خارج از کانون با نظارت متخصصان این حوزه
- وجود یک مربی متخصص در بخش نمایش و نقد فیلم و نیز فیلمسازی
- برگزاری جشنواره فیلم کوتاه چند دقیقه ای در مراکز یا حوزه ها
- تهیه بروشور یا بولتن از زندگی فیلمسازان موفق
- بردن اعضا به سینما، مراکز صدا و سیما جهت آگاهی از مراحل ساخت فیلم و ارزش و اهمیت آن

محدودیتها :

هر چند که تاثیر فیلم و تماشای تلویزیون در تربیت، رشد و الگو پذیری کودک و نوجوان با توجه به سرفصلهای بالا مطالعه و بررسی و اثبات شد، ولیکن همچنان این فعالیت خوب و موثر با چالشهای اجرایی خاصی در مراکز روبه روست. که در این رابطه به موارد زیر می توان اشاره کرد:

- فقدان فضای مناسبی چون سالن سینما جهت نمایش فیلم در همه ی مراکز
-
- استفاده از دستگاه های بی کیفیت و ضعیف، مثل تلویزیونهای ۲۱ اینچ و ... برای نمایش فیلم
- کمبود فیلمهای متنوع و مناسب جهت مخاطبان
- ارائه محتوای کتابها در قالب انیمیشن های صامت و غیر جذاب
- عدم آگاهی کافی مربیان در رابطه با فیلم و سینما
- نگاه معترضانه والدین به فعالیت نمایش فیلم به عنوان یک فعالیت بی هدف و غیر ضروری
-

تقدیر و تشکر

سپاس از مهر تمام کسانی که در این راه همراه و مشاور ما بودند به ویژه :

سرکار خانم

مربی

جناب آقای

مربی مسئول

والدین اعضا و اولیاء مدرسه

و تمام انهایی که در جهت بالا بردن آگاهی فرزندان این مرز و بوم در هنر فیلم و فیلمسازی تلاش می کنند.

منابع و ماخذ:

- * نشریه ی تخصصی ادبیات کودک و نوجوان:روشنان/ارسانه و کودک و نوجوان /شماره ۲۱ و ۱۹
- * فرهنگ اسلامی-دوره ی سوم -شماره ۶
- * کتاب های آلبوم (رضا حیدر نژاد)-بچه های نفت(پری ناز هاشمی)-از هامون تا دریا(عباس جهانگیریان)
- * سایت های معتبر مرتبط با موضوع
- * مجلات فیلم

نگارندگان:.....

دوره ی پژوهش:مهر ماه ۹۶ الی مهرماه ۹۷

یک هدیه

زندگی مانند فیلمی است که نه ابتدا، نه انتهای آن به دست ما نیست اما چگونه بازی کردنش دست خود ماست. امیدوارم همه بگونه ای زیبا زندگی کنیم آنچنان که ماندگار باشد در صحنه هستی و همه از آن به نیکی یاد کنند.

"زندگی را می توان کنار هم به تماشا نشست و سفر به مهربانی را آغاز کرد"